

# Vášnivě milovat svět

Homilie zakladatele z roku 1967, která shrnuje jeho učení. Převzato z knihy "Rozhovory s Mons. Escrivou de Balaguer".

13.03.2006

*(Homilie pronesená v kampusu Navarské univerzity 8. října 1967.)*

Právě jste vyslechli dvě slavnostní čtení dvou textů z písma svatého, připadajících na mši 21. neděle po svatodušních svátcích. Působení tohoto Božího slova vás již uvedlo tam, kde se chtějí pohybovat slova,

kterými k vám promluví: jsou to slova kněze, vyslovená před velkou rodinou Božích dětí v jeho svaté církvi. Slova, která si přejí být nadpřirozenými, chtějí být hlasateli Boží velikosti a jeho milosrdenství s lidmi; slova, která by vás připravila na působivou eucharistii, kterou dnes slavíme v *campusu* Navarrské univerzity.

Přemýšlejte chvíli nad skutečností, kterou jsem právě zmínil. Slavíme svatou eucharistii, svátostnou oběť Těla a Krve Páně, ono tajemství víry, které v sobě spojuje všechna tajemství křesťanství. Konáme tedy nejsvětější a nejvýznamnější činnost, kterou my lidé můžeme díky Boží milosti v tomto životě konat: přijmout Tělo a Krev Páně v jistém smyslu znamená odpoutat se od našich pozemských a časných vazeb a být již s Bohem na nebesích, kde nám sám Kristus setře každou slzu z očí a kde nebude už smrt ani

zármutek, nářek ani bolest, protože co dříve bylo, pomine [1].

Tato tak útěšná a hluboká pravda, tento eschatologický význam eucharistie, jak ji nazývají teologové, by však mohla být špatně pochopena: bylo tomu tak vždy, když se objevila snaha představit křesťanskou existenci jako něco pouze *duchovního, spirituálního* - já bych řekl spiritualistického -, vlastního *čistým*, mimořádným lidem, kteří se nešpiní opovržením hodnými věcmi tohoto světa, nebo je nanejvýš tolerují jako něco, co nutně existuje vedle ducha, dokud zde žijeme.

Když se na věci hledí takto, chrám se stává výlučným místem křesťanského života; a být křesťanem tedy znamená chodit do chrámu, účastnit se svatých obřadů, začlenit se do církevní společnosti, do jakéhosi segregovaného *světa*, který sám sebe představuje jako předsíň

nebes, zatímco ostatní svět si kráčí vlastní cestou. Křesťanské učení, život v milosti, by se tedy jen zlehka dotklo rušného běhu lidských dějin, ale nikdy by se s nimi nesetkalo.

Když se dnešního říjnového rána chystáme připomenout si Pánovo utrpení, řekněme prosté *ne* takto deformovanému chápání křesťanství. Zamyslete se chvíli nad rámcem naší eucharistie, našeho díkůvzdání: nacházíme se v jedinečném chrámu, mohli bychom říci, že lodí je univerzitní *campus*, retáblem univerzitní knihovna; tam jsou stroje, které staví naše budovy, a nahoře navarrské nebe...

Nepotvrzuje vám takový výčet plasticky a nezapomenutelně, že skutečným *místem* vaší křesťanské existence je běžný život? Děti moje, tam, kde jsou vaši bratři lidé, tam, kde jsou vaše touhy, vaše práce, vaše lásky, tam je místo vašeho

každodenního setkání s Kristem.  
Uprostřed nejmateriálnějších  
pozemských věcí se tedy nachází  
místo, kde se musíme posvěcovat  
službou Bohu a všem lidem.

114 Hlásal jsem to neustále slovy  
Písma svatého: svět není špatný,  
vždyť vyšel z Božích rukou, vždyť je  
jeho stvořením, vždyť Bůh na něho  
pohlédl a viděl, že je to dobré [2]. To  
my lidé ho děláme zlým a ošklivým,  
svými hříchy a svou nevěrností.  
Nepochybujte o tom, děti moje:  
jakýkoli únik před ctnostnými  
každodenními skutečnostmi je ve  
vašem případě, v případě mužů a  
žen ze světa, v rozporu s Boží vůlí.

Naopak teď musíte pochopit - s  
novou jasností -, že Bůh vás volá k  
tomu, abyste mu sloužili v civilních,  
světských, hmotných činnostech  
lidského života a z nich: v laboratoři,  
na chirurgickém sále nemocnice, v  
kasárnách, na katedře univerzity, v

továrně, v dílně, na poli, doma, zkrátka v každé z obrovského množství prací nás každý den čeká Bůh. Mějte to na paměti: je *něco* svatého, božského, skrytého v nejběžnějších situacích, a je na každém z vás, abyste to našli.

Říkával jsem vysokoškolákům a dělníkům, kteří za mnou chodili ve třicátých letech, že musí umět *zhmotnit, materializovat* duchovní život. Chtěl jsem je tak odvést od pokušení, jež bylo tehdy a je i dnes tak časté, vést jakýsi dvojí život: vnitřní život, život vztahu s Bohem na jedné straně, a život druhý, jiný, odlišný a oddělený, život rodinný, pracovní a společenský, plný drobných pozemských skutečností.

To ne, děti moje! Nemůže existovat dvojí život, nemůžeme být schizofreničtí, jestliže chceme být křesťany: je jen jediný život z masa a ducha a tento život musí být - v duši i

v těle - svatý a plný Boha.  
Neviditelného Boha najdeme v  
nejviditelnějších a nejhmotnějších  
věcech.

Není jiné cesty, děti moje: buď  
budeme umět nalézt ve svém  
běžném životě Pána, nebo ho  
nenajdeme nikdy. Proto vám mohu  
říci, že naše doba potřebuje vrátit  
skutečnosti a situacím, které se zdají  
nejobyčejnějšími, jejich vznešený  
původní smysl, dát je do služeb  
Božího Království, zduchovnit je tím,  
že z nich učiní prostředek našeho  
trvalého setkávání s Ježíšem Kristem  
a příležitost k takovému setkávání.

115 Opravdový křesťanský smysl -  
hlásání zmrtvýchvstání všeho  
tělesného - se vždy logicky střetával s  
*desinkarnací*, aniž měl obavu, že  
bude považován za materialismus. Je  
proto možné mluvit o *křesťanském*  
*materialismu*, který se odvážně staví

proti materialismům, které jsou duchu uzavřeny.

Čím jiným jsou svátosti - stopy Slova učiněného Tělem, jak říkali starší - než nejjasnějším projevem této cesty, kterou Bůh zvolil, aby nás posvětil a přivedl na nebesa? Nevidíte, že každá svátost je Boží láska se vší její tvořivou a spasitelskou silou, která je nám dávána prostřednictvím hmotných prostředků? Čím jiným je tato eucharistie - již brzy začne -, než uctíváníhodným Tělem a Krví našeho Spasitele, který se nám nabízí prostřednictvím ubohého materiálu tohoto světa - vína a chleba -, prostřednictvím *plodů přírody*, *vypěstovaných člověkem*, jak připomněl poslední ekumenický koncil [3]?

Už chápeme, děti, že apoštol mohl napsat: *"Všecko je vaše. Vy však patříte Kristu a Kristus Bohu"* [4]. Jde o stoupavý pohyb, který chce Duch

svatý, rozptýlený v našich srdcích,  
vyvolat ve světě: ze země až k  
Pánově slávě. A aby bylo jasné, že do  
tohoto pohybu patří i to, co se zdá  
nejprozaičtější, sv. Pavel také napsal:  
*”Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného  
děláte, všechno dělejte k Boží oslavě.”*  
[5]

116 Toto učení Písma svatého, jež je  
obsaženo - jak víte - v samém jádru  
ducha Opus Dei, vás má vést k tomu,  
abyste vykonávali svou práci  
dokonale, milovali Boha a lidi tak, že  
svou lásku vložíte do drobných věcí  
tvořících váš obvyklý pracovní den a  
objevíte tak ono *božské něco*, které se  
skrývá v drobnostech. Výborně se  
sem hodí verše kastilského básníka:  
*Jen pomalu a pořádně: / udělat věci  
dobře / na tom záleží. / Nestačí jen je  
udělat* [6].

Ubezpečuji vás, děti moje, že když  
nějaký křesťan vykonává s láskou tu  
nejnevýznamnější každodenní

činnost, překypuje jeho skutek Božím významem. Proto jsem vám opakoval, doslova jsem do vás bušil, že křesťanské povolání spočívá v tom, že se z každodenní prózy vytvářejí verše. Zdá se nám, děti moje, že na obzoru splývají nebesa a země. Ale ne, místem, kde se opravdu spojují, jsou vaše srdce, když svatě prožíváte běžný život...

Právě jsem řekl: žít svatě běžný život. Těmito slovy mluvím o celém programu vašeho křesťanského konání. Zanechte tedy snění, falešného idealismu, fantazírování, toho, co nazývám *mystický kéžbysmus* - kéž bych se byl neoženil, kéž bych neměl tohle povolání, kéž bych byl zdravější, kéž bych byl mladý, kéž bych byl starý! -, a skromně se obraťte k nejhmotnější a nejbezprostřednější skutečnosti, tam je Pán: *Podívejte se na mé ruce a na mé nohy,*” řekl zmrtvýchvstalý Kristus, *”vždyť jsem to já sám!*

*Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.” [7]*

Je mnoho aspektů světského prostředí, ve kterém se pohybujete, jež se na základě těchto pravd ozřejmí. Pomyslete například na to, jak působíte ve společenském životě jako občané. Člověk, který ví, že svět - a tedy nejenom chrám - je místem jeho setkávání s Kristem, tento svět miluje, snaží se získat dobrou intelektuální a profesionální výbavu, vytváří si naprosto svobodně své vlastní názory na problémy prostředí, ve kterém se pohybuje, a přijímá v důsledku toho vlastní rozhodnutí, jež vycházejí - jelikož to jsou rozhodnutí křesťana - také z osobní reflexe, jež se pokorně snaží najít Boží vůli v těchto malých i velkých detailech života.

117 Ale tohoto křesťana nikdy ani nenapadne věřit nebo říkat, že

sestupuje z chrámu do světa, aby zastupoval církev, a že jeho řešení jsou *katolickými řešeními* oněch problémů! Tak to nesmí být, děti moje! To by byl klerikalismus, *oficiální katolicismus* nebo jak to chcete nazývat. V každém případě je to znásilňování přirozenosti věcí. Musíte všude šířit opravdovou *laickou mentalitu*, jež musí vést k třem závěrům:

- musíme být dostatečně čestní, abychom na sebe vzali svou osobní zodpovědnost;
- musíme být dostatečně křesťany, abychom respektovali bratry ve víře, kteří navrhuji - ve věcech, na které lze mít názor - řešení odlišná od těch, která podporujeme my;
- musíme být dostatečně katolíky, abychom nevyužívali naši Matku církev a nezaplétali ji do svých světských, stranických půtek.

Je zřejmé, že byste na tomto poli, stejně jako na žádném jiném, nemohli uskutečňovat tento program a svatě prožívat běžný život, pokud byste se netěšili veškeré svobodě, kterou vám přiznávají - zároveň - církve a vaše důstojnost mužů a žen stvořených k obrazu Božímu. Osobní svoboda je v křesťanském životě zásadní věcí. Ale nezapomínejte, děti moje, že mluvím vždy o odpovědné svobodě.

Chápejte tedy má slova tak, jaká jsou: jako výzvu, abyste využívali - denně!, nejenom v naléhavých případech - svých práv a abyste vznešeně plnili své povinnosti jako občané - v politickém životě, v ekonomickém životě, v univerzitním životě, v profesionálním životě - a statečně přijímali všechny důsledky svých svobodných rozhodnutí, vyplývajících z vaší osobní nezávislosti. A tato křesťanská *laická mentalita* vám umožní vyhnout se

jakékoli netoleranci, jakémukoli fanatismu a - teď to řeknu pozitivně - přivede vás k tomu, že budete v míru žít se všemi svými spoluobčany a též zlepšovat soužití v různých oblastech společenského života.

118 Víím, že nemusím opakovat, co jsem během tolika let neustále říkal. Učení o občanské svobodě, soužití a vzájemném pochopení je velmi důležitou součástí poselství, jež šíří Opus Dei. Mám snad znovu opakovat, že muži a ženy, kteří chtějí sloužit Ježíši Kristu v Božím Díle, jsou jednoduše *stejnými občany jako všichni ostatní*, kteří se s vážnou zodpovědností - až do nejzazších důsledků - snaží žít své křesťanské povolání?

Mé děti neodlišuje od jejich spoluobčanů nic. Naopak, mimo víry nemají nic společného s členy řeholních kongregací. Miluji řeholníky a uctívám a obdivuji jejich

klauzury, jejich apoštoláty, jejich opuštění světa - jejich *contemptus mundi* -, jež jsou v církvi *dalšími* znaky svatosti. Ale Pán mi nedal řeholní povolání a přát si je pro sebe by bylo narušením řádu. Žádná autorita na zemi mě nemůže přinutit, abych byl řeholníkem, stejně jako mě žádná autorita nemůže donutit k uzavření manželství. Jsem světský kněz: kněz Ježíše Krista, milující vášnivě svět.

119 Kdo jsou ti, co následovali Ježíše Krista spolu se mnou, ubohým hříšníkem? Malé procento kněží, kteří předtím vykonávali laickou profesi nebo řemeslo. Velké množství světských kněží z mnoha diecézí světa - stvrzujících tak svou poslušnost vůči příslušným biskupům, svou lásku a účinnost své diecézní práce -, kteří mají vždy paže rozevřené dokořán jako na kříži, aby se všechny duše vešly do jejich srdcí; jsou to kněží, kteří jsou jako já

uprostřed ulice, žijí ve světě a svět milují. A konečně je to velké množství mužů a žen různých národností, různých jazyků a různých ras, kteří žijí svou profesionální prací (většina z nich jsou ženatí a vdané, ti ostatní ne), podílejí se spolu se svými spoluobčany na vážném úkolu učinit současnou společnost lidštější a spravedlivější, na vznešeném každodenním boji, a s osobní odpovědností - opakuji - zažívají s ostatními lidmi bok po boku úspěchy a neúspěchy, když se snaží plnit své povinnosti a uplatňovat svá sociální a občanská práva. A to vše naprosto přirozeně, jako každý svědomitý křesťan, bez jakéhokoli pocitu vyvolení; jsou součástí celku s ostatními a snaží se zachytit božské paprsky, které se odrážejí i v těch nejobyčejnějších skutečnostech.

Také díla, která vede Opus Dei jako celek, mají tyto výlučně světské

vlastnosti: nejsou to církevní díla. Nevede je žádný zástupce svaté církevní hierarchie. Jsou to díla humanitního, kulturního, sociálního charakteru, vytvářená občany, kteří se je snaží prodchnout světlem evangelia a rozpálit Kristovou láskou. Jeden údaj vám to objasní: Opus Dei například nechce a nikdy nebude chtít řídit diecézní semináře, kde biskupové *ustanovení Duchem svatým* [8] připravují budoucí kněze.

120 Naopak Opus Dei povede vzdělávací centra pro dělníky a rolníky, školy základní, střední i vysoké i mnoho nejrůznějších dalších činností po celém světě, protože jeho apoštolské úsilí je - jak jsem před mnoha lety napsal - mořem bez břehů.

Ale proč bych se měl o této věci dále šířit, když samotná vaše přítomnost je výmluvnější než sebedelší proslov? Vy, Přátelé Univerzity v Navaře, jste

součástí lidu, který ví, že je povinen  
podílet se na rozvoji společnosti, ke  
které patří. Váš srdečný zápal, vaše  
modlitba, vaše oběť a váš přínos se  
neubírají cestou konfesního  
katolicismu: když spolupracujete, jste  
jasným svědectvím správného  
občanského vědomí, usilujícího o  
světské společné dobro;  
dosvědčujete, že univerzita se může  
zrodit z energie lidu a může být  
lidem podporována.

Ještě jednou chci při této příležitosti  
poděkovat za pomoc, kterou  
poskytují naší univerzitě mé  
ušlechtilé město Pamplona, velký a  
silný navarrský kraj, Přátelé  
pocházející z celého Španělska i - a to  
říkám se zvláštním dojetím -  
Nešpanělé, a dokonce i nekatolíci a  
nekřesťané, kteří pochopili záměr a  
ducha tohoto díla a dávají to najevo  
skutky.

Jim všem vděčíme za to, že je univerzita stále živějším ohniskem občanské svobody, intelektuální připravenosti a profesionální soutěživosti a podnětem pro ostatní vysoké školství. Vaše šlechetná oběť tvoří základ univerzálního díla, jež usiluje o rozvoj lidských věd, sociální vzestup lidí a o výchovu ve víře.

To, co jsem právě řekl, jasně pochopil navarrský lid, který vidí ve své univerzitě také prostředek ekonomického vzestupu celé oblasti, a zejména vzestupu sociálního, který umožnil tolika jeho dětem přístup k intelektuálním profesím, jenž by byl jinak jen obtížný a v mnoha případech nemožný. Chápání úlohy, kterou sehraje univerzita v jejím životě, určitě motivovalo podporu, kterou Navarra od samého začátku poskytovala: podporu, která bude asi den ode dne silnější a nadšenější.

Uchovávám si naději, pramenící z dobrých důvodů a ze skutečnosti existující v mnoha zemích, že přijde chvíle, kdy španělský stát přispěje k ulehčení nákladů na činnost, která nesleduje žádný soukromý prospěch, nýbrž je naopak plně zasvěcena službě společnosti a snaží se účinně pracovat na současné i budoucí prosperitě země.

121 A teď mi, synové a dcery, dovolte, abych se zastavil u dalšího aspektu - zvláště podstatného - každodenního života. Mám na mysli lidskou lásku, čistou lásku mezi mužem a ženou, snoubenectví, manželství. Musím znovu říci, že tato svatá lidská láska není něčím povoleným, tolerovaným vedle opravdových duchovních aktivit, jak by mohly naznačovat falešné spiritualismy, o kterých jsem se zmínil předtím. Slovem i písmem kážu opak už čtyřicet let, a už to začínají chápat i ti, kteří tomu dřív nerozuměli.

Láska, která vede k manželství a rodině, může být také božskou, nádhernou cestou, povoláním, prostředkem k plnému odevzdání se našemu Bohu. Dělejte věci dokonale, připomněl jsem vám, vložte lásku i do drobných činností pracovního dne, odhalte - opakuji - ono *božské něco*, které se skrývá v detailech: celé toto učení nachází zvláštní místo v životním prostoru, kam patří lidská láska.

Vy, profesoři, studenti a všichni, kteří věnujete svou práci Univerzitě v Navaře, to víte: svěřil jsem vaše lásky pod ochranu Panny Marie, Matky Krásné lásky. A tam, v univerzitním *campusu*, máte kapli, kterou jsme se zbožností postavili, aby se v ní shromažďovaly vaše modlitby a oběti oné nádherné a čisté lásce, které Ona žehná.

*Nebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás bydlí a*

*kterého vám dal Bůh, a že proto už nepatříte sami sobě?* [9] Kolikrát jen před soškou Panny Marie, Matky Krásné lásky, odpovíte s radostným přitakáním na apoštolovu otázku: Ano, víme to a chceme to s tvou mocnou pomocí prožívat, ó Panno Marie, Matko Boží.

Kontemplativní modlitba ve vás vytryskne pokaždé, když se zamyslíte nad touto působivou skutečností: něco tak hmotného, jako je moje tělo, si Duch svatý vybral za svůj příbytek..., již nepatřím sám sobě..., mé tělo a má duše - celá má bytost - jsou Boha... A tato modlitba přinese bohaté praktické výsledky, jež budou důsledkem toho, co navrhuje sám apoštol: *Oslavujte proto Boha svým tělem* [10].

122 Na druhé straně vám musí být jasné, že pouze u těch, kdož chápou a oceňují v celé hloubce to, co jsme si teď řekli o lidské lásce, může

vzniknout ono druhé nepopsatelné pochopení, o kterém mluví Ježíš [11], které je čistým darem Božím a které podněcuje k odevzdání těla i duše Pánu, k odevzdání nerozděleného, celého srdce, bez působení pozemské lásky.

123 Musím již končit, děti moje. Řekl jsem vám na začátku, že má slova by vám chtěla říci něco o Boží velikosti a milosrdenství. Myslím, že jsem to splnil, když jsem hovořil o svatém prožívání každodenního života: protože svatý život uprostřed světské skutečnosti - neokázalý, prostý, opravdový -, není to snad nejdojemnější projev *magnalia Dei* [12], oněch úžasných milosrdenství, jež Bůh vždy působil a působit nepřestává, aby spasil svět?

Ted' vás spolu se žalmistou prosím, abyste se připojili k mé modlitbě a chvále: *magnificate Dominum mecum, et extollamus nomen eius simul* [13],

velebte Hospodina se mnou,  
vyvyšujeme spolu jeho jméno. Jinými  
slovy, děti moje, žijme z víry.

Vezměme štít víry, přilbu spásy a meč  
ducha, kterým je Slovo Boží. Tak nás  
vyzývá apoštol svatý Pavel ve svém  
dopise Efesanům [14], který byl před  
chvilí součástí liturgie.

Žijme z víry, ctnosti, kterou my  
křesťané tolik potřebujeme, zvláště v  
tomto roce víry, který vyhlásil náš  
milovaný Svatý otec, papež Pavel VI.:  
bez víry totiž chybí samotný základ  
pro posvěcování běžného života.

Živé víry v těchto okamžicích,  
protože se blížíme k *mysterium fidei*  
[15], k svaté eucharistii, protože se  
budeme účastnit Paschy Pána, jež  
shrnuje a uskutečňuje Boží  
milosrdenství s lidmi.

Víry, děti moje, abychom vyznali, že  
za několik okamžiků se na tomto  
oltářním kameni obnoví *dílo naší*

*Spásy* [16]. Víra, abychom si vychutnali *Credo* a pocítili u tohoto oltáře a v tomto společenství přítomnost Krista, který z nás dělá *cor unum et anima una* [17], jedno srdce a jednu duši, a proměňuje nás v rodinu, v církev, jednu, svatou, katolickou, apoštolskou a římskou, která je pro nás totéž jako univerzální.

A konečně víry, milovaní synové a dcery, abychom dokázali světu, že tohle všechno nejsou obřady a slova, nýbrž božská skutečnost, až vydáme lidem svědectví posvěceného každodenního života, ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a Panny Marie.

[1] Srov. Zj 21, 4.

[2] Srov. Gn 1, 7 a násl.

[3] Srov. *Gaudium et Spes*, 38.

[4] 1 Kor 3, 22-23.

[5] 1 Kor 10, 31.

[6] A. Machado: *Poesías completas*, CLXI. - *Proverbios y cantares*, XXIV, Espasa-Calpe, Madrid, 1940.

[7] Lk 24, 39.

[8] Sk 20, 28.

[9] 1 Kor 6, 19.

[10] 1 Kor 6, 20.

[11] Srov. Mt 19, 11.

[12] Sir 18, 5.

[13] Ž 34, 4.

[14] Ef 6, 11 a násl.

[15] 1 Tim 3, 9.

[16] Sekreta z 9. neděle po  
svatodušních svátcích.

[17] Sk 4, 32.

.....

pdf | dokument generován automaticky  
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/  
vasnive-milovat-svet/](https://opusdei.org/cs-cz/article/vasnive-milovat-svet/) (07.03.2026)